

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Основною проблемою вітчизняних підприємств є низька їх конкурентоспроможність. Особлива роль при вирішенні даної проблеми відводиться розвитку видів об'єднань підприємств. Для ефективної діяльності в умовах конкуренції підприємствам не вигідно працювати самостійно, тому вони об'єднуються задля ведення спільної діяльності. Актуальність об'єднань підприємств характеризується тим, що у разі співпраці й ефективного використання ресурсів учасників такого об'єднання, можна досягти значно більшого ефекту у вигляді більшого приросту позитивного фінансового результату або отримання надприбутків.

Відповідно до чинного законодавства України підприємства мають право на добровільних засадах об'єднуватися з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань. Об'єднання підприємств утворюються на невизначений термін або у вигляді тимчасових об'єднань.

Дослідивши спеціалізовану наукову літературу встановлено, що до основних об'єктивних причин формування та функціонування бізнес– об'єднань належать:

- 1) необхідність поєднання усіх стадій технологічного процесу з метою комплексного використання ресурсів учасників об'єднань;
- 2) поєднання однакових видів виробництв, що дає можливість комплексно виготовляти продукцію, виробництво якої було метою створення об'єднання;
- 3) масштабність виробництва продукції;
- 4) зростання конкурентоспроможності та рівня якості продукції;
- 5) реалізація спільних фінансово– економічних та наукових проектів;
- 6) необхідність освоєння нових видів діяльності;
- 7) просування продукції на світові ринки.

Сьогодні в Україні у вигляді вище названих організаційно– правових форм господарювання функціонують підприємства, які входять до найбільших бізнес– структур України, є головними представниками пріоритетних галузей національної економіки. Протягом останніх трьох років спостерігається негативна тенденція щодо скорочення кількості суб'єктів господарювання у зв'язку зі складним економічним середовищем країни, а також перебуванням частини підприємств на тимчасово окупованих територіях.

Так, на початок 2016 року по відношенню до 2006 року відбулися наступні зміни у загальній кількості суб'єктів господарювання: зменшення кількості дочірніх підприємств на 10,8 тис. од., зменшення кількості асоціацій на 0,5 тис. од., зменшення кількості корпорацій на 0,2 тис. од., зменшення кількості консорціумів на 0,02 тис. од., зменшення кількості концернів на 0,2 тис. од, зменшення інших видів об'єднань на 1,2 тис. од. проте загальна кількість вітчизняних суб'єктів господарювання за останні десять років зросла на 50,6 тис. од. [1, 2].

Така ж тенденція спостерігається й до підприємств, які входять в групи або об'єднання й до яких висуваються інші вимоги до розкриття та оприлюднення облікової інформації про їх фінансово– господарську діяльність, зокрема, у вигляді консолідованої або зведеної фінансової звітності. Необхідність складання консолідованої фінансової звітності визначається як національним, так і міжнародним законодавством, які, в окремих випадках, висувають різні вимоги до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Відповідно до чинного вітчизняного законодавства України виділяються такі організаційно– правові форми об'єднань підприємств: асоціації; корпорації; консорціуми та концерни.

Одним із основних критеріїв, які лягають в класифікацію даних суб'єктів господарювання є наявність контролю. Так, для асоційованих підприємств важливим є наявність суттєвого впливу, який полягає в наявності у інвестора повноважень приймати управлінські рішення щодо фінансової та операційної політики об'єкта інвестування. Проте, в такому випадку інвестор не може мати контролю або спільного контролю даної політики. Вважається, що інвестор має суттєвий вплив, якщо він володіє 20 % або більше голосів об'єкта інвестування.

Що ж до спільної діяльності, то там існує інший критерій – наявність спільного контролю. Під спільним контролем розуміється контроль, який існує лише тоді, коли управлінські рішення відносно значимої діяльності об'єкта інвестування потребують односторонньої згоди усіх сторін, між якими розділено контроль. Інша особливість спільної діяльності, полягає в тому, що вона може розподілятися на: спільну діяльність без створення юридичної особи або спільне підприємство (відповідно до чинного законодавства України); спільну операцію або спільне підприємство (відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності). Під спільним підприємством розуміється спільна діяльність у вигляді окремої організаційно– правової форми господарювання, а сторони, які здійснюють спільним контроль даним видом діяльності, мають права на чисті активи даної діяльності.

Таким чином. В Україні не спостерігається підвищення кількості об'єднань підприємств. Спостерігається тенденція до утворення малих та мікро– підприємств. Одним із основних критеріїв, які лягають в класифікацію організаційно– правових форм об'єднань підприємств є наявність контролю, спільного контролю або суттєвого впливу.

Список використаної літератури:

1. *Статистичний бюлетень за 2015 рік. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Київ. 2016. 101 с. С. 81.*

2. *Статистичний щорічник України за 2013 рік. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Київ. 2016. 2014. 534 с. С. 74.*